

การศึกษาทดลองการใช้เศษวัสดุในท้องถิ่นลึบชนิด เพื่อลดต้นทุนการผลิตเห็ดนางฟ้าภูฐาน

ฝ่ายศึกษาและทดสอบการปลูกพืช
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

บทคัดย่อ

การศึกษาทดลองการใช้เศษวัสดุท้องถิ่นในการผลิตเห็ดนางฟ้าภูฐานมีจุดประสงค์หลักเพื่อลดต้นทุนการผลิตเห็ดชนิดนี้ มีวิธีการโดยนำวัสดุบางชนิดที่เป็นผลพลอยได้จากการเกษตร เศษวัชพืช และ จี้เลื่อยของไม้ชนิดที่หาได้ง่ายมาเป็นวัสดุหลักของส่วนผสมก้อนเชื้อเพื่อผลิตเห็ดนางฟ้าภูฐานเปรียบเทียบกับจี้เลื่อยไม้ยางพาราซึ่งเป็นวัสดุที่ใช้กันทั่วไปในการผลิตเห็ดเพื่อการค้าในปัจจุบัน กรรมวิธีการทดลองประกอบด้วย ฟางข้าว เปลือกถั่วเหลือง รำหยาบ ชานอ้อย จอกหูหนู จี้เลื่อยไม้ไมยราพยักษ์ จี้เลื่อยไม้กระดิมยักษ์ จี้เลื่อยไม้มะม่วง จี้เลื่อยไม้จำจา และจี้เลื่อยไม้ยางพารา รวม 10 กรรมวิธี ผลการทดลองปรากฏว่าผลผลิตรวมของดอกเห็ดนางฟ้าภูฐานที่เก็บเกี่ยวได้จากกรรมวิธีการใช้ฟางข้าวสูงกว่ากรรมวิธีควบคุมคือจี้เลื่อยไม้ยางพาราโดยมีน้ำหนักของดอกเห็ดสดเฉลี่ยเป็น 156.2 และ 140.4 กรัมต่อก้อนเชื้อ 1 ก้อน ตามลำดับ ในขณะที่กรรมวิธีที่ให้ผลผลิตของดอกเห็ดสดต่ำที่สุดคือ เปลือกถั่วเหลืองได้ค่าเฉลี่ยเพียง 21.1 กรัมต่อก้อนเชื้อ 1 ก้อน และกรรมวิธีที่ให้ผลผลิตต่ำใกล้เคียงกันคือ 23.0 กรัม นั้นได้แก่ กรรมวิธีของรำหยาบ ผลการทดลองครั้งนี้ยังแสดงให้เห็นด้วยว่าวัสดุที่ไม่เหมาะสมต่อการนำมาใช้ในการผลิตก้อนเชื้อเพื่อเพาะเลี้ยงเห็ดนางฟ้าภูฐาน คือ เปลือกถั่วเหลืองและรำหยาบเนื่องจากการเสียบายของก้อนเชื้อในระหว่างการบ่มเชื้อสูงมาก คือ 91 และ 57 เปอร์เซ็นต์ตามลำดับ